

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"
с.Крумово, общ.Родопи, обл.Пловдив
ул."Христо Ботев" №1А, тел:0877 204 207
email: info-1602613@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:

/ИЛИНА ВУТОВА/

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА РАБОТЕЩИТЕ
С ДЕЦА
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА**

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в сферите на: образование, здравеопазване, социални грижи, правосъдие, вътрешни работи и др.

Моралният кодекс за работата с деца има за цел:

1. Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2. Семейството с най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религия;
- формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;

Чл.5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл.6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.8. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл.9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.10. Децата с изявиени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл.11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл.12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското

развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл.13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл.14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл.15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл.16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл.17. Да работим в най-добрия интерес на детето.

Чл.18. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл.19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл.20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл.21. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл.22. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

Чл.23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл.24. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл.25. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл.26. Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл.27. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл.28. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

Чл.29. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.

Чл.30. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вика. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.31. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл.32. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието

на детето е в риск.

Чл.33. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл.34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

Раздел IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл.35. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл.36. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл.37. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.38. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаването на възникнали с приложението му казуси към ОУ „Христо Ботев” с.Крумово, се създава Комисия по етика.

(2) Членовете се избират от ПС за срок от три години.

(3) Комисията се избира в срок до един месец след приемането на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл.39.(1) Комисията по етика:

- разглежда жалби, свързани със спазването на този кодекс.
- дава задължителни тълкувания на този кодекс.

(2) Комисията по етика изработва Правилник за дейността си, които се приема на заседание на ПС.

Чл.40. Всеки заинтересован член може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.41.(1) Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в тримесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.

(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

чл.42. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред ПС.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл.43. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл.44. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да

получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл.45. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл.46. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл.47. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл.48. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Задължавам се:

1. Да уважавам уникалността и потенциала на всяко дете.
2. Да работя в най-добрия интерес на детето.
3. В работата си в никакъв случай да не използвам физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
4. Да уважавам и подкрепям семействата при отглеждане и възпитание на децата.
5. Да уважавам колегите и да ги подкрепям и насърчавам в изпълнение на етичните правила (кодекс).
6. Да поддържам висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.
7. Да служа като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.
8. Да спазвам етичните правила, заложиени в този кодекс.

Раздел VI

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.49. Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно:

1. Всеки член на училищната общност подпомага органа на държавна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.
2. При изпълнение на служебните си задължения всеки член на училищната общност следва поведение, което създава увереност у органите, чиято дейност подпомага, че могат да му се доверяват и да разчитат на него.
3. Всеки член на училищната общност изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска личните политически пристрастия да му влияят.
4. Когато прави предложения пред ръководството на училището, предоставя на всеки член на училищната общност цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

Чл.50. Задължения на всеки член на училищната общност:

- е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи и служители от администрацията;
- не е длъжен да изпълни неправомерна заповед, издадена по установения ред, когато тя съдържа очевидно за него правонарушение;
- може да поиска писмено потвърждаване на служебния акт, когато в отправената до него устна заповед се съдържа очевидно за него правонарушение;
- не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по

сребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително.

В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл.51. Всеки член на училищната общност поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл.52. (1) Всеки член на училищната общност противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в държавната администрация.

(2) Всеки член на училищната общност не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Всеки член на училищната общност не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл.53. Всеки член на училищната общност не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на училището, в което работи.

Чл.54. (1) При изпълнение на служебните си задължения всеки член на училищната общност опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Служителят е длъжен своевременно да информира непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

(2) Документите и данните в училището могат да се използват от членовете на училищната общност само за изпълнение на служебните им задължения при спазване на правилата за защита на информацията.

Чл.55. Всеки член на училищната общност е длъжен да спазва установеното работно време за изпълнение на възложените му задължения.

Чл.56. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот членовете на училищната общност следват поведение, което не уронва престижа на училището:

1. Членовете на училищната общност не допускат на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

2. Всеки член на училищната общност се стреми да не предизвиква с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им -- полага усилия да ги преустанови, като запазва спокойствие и контролира поведението си.

3. Всеки член на училищната общност спазва благоприличие и делови вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл.57. Всеки член на училищната общност не участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл.58. Всеки член на училищната общност противодейства на корупционни прояви в училището, като не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

Чл.59. Членовете на училищната общност не могат да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с техните задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Раздел VII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.60.

(1) При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, всеки член на училищната общност следва своевременно да уведоми своя ръководител.

(2) Член на училищната общност, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса.

(3) Когато членовете на училищната общност се съмняват дали дадена дейност е съвместима със служебните им задължения, те трябва да обсъдят това с техния ръководител.

Чл. 61.

(1) Всеки член на училищната общност не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

(2) не участва в каквито и да са сделки, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения.

(3) напуснал училището, не трябва да злоупотребява с информацията, която му е станала известна във връзка с длъжността, която е заемал, или с функциите, които е изпълнявал.

Чл.62. Членовете на училищната общност не могат да използват служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

Чл.63. Всеки член на училищната общност трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл.64. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, всеки член на училищната общност може да се оттегли от конкретното служебно задължение, което е причина за възникването на конфликта.

Чл.65. Когато членовете на училищната общност смятат, че дадена дейност е несъвместима със служебните им задължения, те трябва да обсъдят това с Директора.

Раздел VIII

ПОВЕДЕНИЕ НА РЪКОВОДСТВОТО

Чл.66 Служителите на ръководни длъжности в ОУ „Христо Ботев“ / директор /, осъзнавайки значението на личния пример, в условията на прозрачност, диалог, свободна обмяна на мнения, идеи и предложения, трябва да:

- дават пример на останалите работещи с качествено и срочно изпълнение на служебните задължения, своето лично поведение и чувство за отговорност;
- се стремят към поддържането на честни, коректни и професионални взаимоотношения между работещите;
- стимулират свободното общуване между работещи и ръководител;
- предоставят на работещите равна възможност за професионална реализация, изява и развитие, като постигнатите резултати се оценяват обективно и коректно;
- стимулират личната инициатива;
- проявяват нетолерантност към всички форми на безотговорност, некомпетентност и небрежност;
- гарантират опазване на личните данни и на всяка лична поверителна информация за работещите и съблюдават всички човешки права и свободи при или по повод изпълнението на трудовите им задължения;

- водят политика на открито общуване с цел бъдещо усъвършенстване и развитие на този кодекс, както и на просперитета на ОУ „Христо Ботев“.

Чл.67 Служителите на ръководни длъжности в ОУ "Христо Ботев" /директор/ да участват с етичната комисия в разглеждането на постъпили сигнали, извършване на проверки и вземане на мерки спрямо членовете на колектива, нарушили с действията си настоящия етичен кодекс.

Раздел X

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.68. При неспазване нормите на поведение в този кодекс членовете на училищната общност носят дисциплинарна отговорност съгласно ЗПУО и Кодекса на труда.

Чл.69. При първоначално встъпване в длъжност Етичната комисия е длъжна да запознае членовете на училищната общност с разпоредбите на този кодекс.

Чл.70. Всички констатирани нарушения на настоящия кодекс се разглеждат от комисията по етика към ОУ "Христо Ботев".

Чл.71. При установяване на действия на член от колектива, несъвместими с етичните норми на поведение, учителят, служителят или работникът имат право да подадат сигнал до етичната комисия за извършване на проверка. Сигналът трябва да бъде в писмена форма и подписан с име и фамилия. Сигналите, проверките и взетите мерки ще се водят в специален регистър по даден образец /приложение №2/.

Чл.72. При установяване на действия на член от колектива, несъвместими с етичните норми на поведение, но учителят, служителят или работникът отказват да подадат сигнал в писмена форма, етичната комисия се самосезира и има право да извърши проверка и излезе с решение.

Чл.73. При установяване на действия на член от колектива, несъвместими с етичните норми на поведение, при неподадена писмена жалба от учителя, служителя или работника и липса на реакция от страна на етичната комисия, проверката и решението на комисията се налагат със заповед от директора на ОУ "Христо Ботев".

РАЗДЕЛ XI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл.74 При първоначално встъпване в длъжност Етичната комисия е длъжна да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

Чл.75 Този кодекс следва да се доведе до знанието на всички работещи в ОУ „Христо Ботев“ за сведение и изпълнение, като запознаването и съгласието с неговото съдържание се удостоверява с подписването на нарочни декларации в едномесечен срок от датата на неговото приемане /декларация по образец - приложение №1/.

Чл.76 При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител или работник е длъжен да се запознае с разпоредбите на настоящия кодекс, като потвърди последното с попълване на декларация по образец.

Чл.77 Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

Чл.78 При неспазване нормите на поведение в този кодекс членовете на училищната общност носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда, Правилника за устройството и дейността на училището и Правилника за вътрешния трудов ред.

Етичният кодекс на работещите с деца е актуализиран на заседание на ПС с Протокол № РД 09-08/04.09.2026г. и утвърден със Заповед на директора на училището № РД -10-499/04.09. 2026г.

ДЕКЛАРАЦИЯ

по чл. 75 от Етичния кодекс на ОУ „Христо Ботев“

Долуподписаният/та _____

в качеството ми на работещ/а в _____

на длъжност _____

ДЕКЛАРИРАМ , че съм

1. Запознат/а и разбирам съдържанието и смисъла на Етичния кодекс

и

2. Приемам да спазвам неговите морално – етични принципи и норми на поведение в извършваната от мен дейност.

Дата:
с. Крумово

Декларатор:
/...../

Приложение 2
Съгласно чл.71 от Етичния кодекс
на ОУ „Христо Ботев“ - с. Крумово

РЕГИСТЪР НА ПОЛУЧЕНИТЕ СИГНАЛИ И НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОВЕРКИ

[illegible]